

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Навчально-науковий інститут соціально-гуманітарних технологій
Інститут вищої освіти НАПН України
Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України
Петрошанський університет (Румунія)
Румунсько-німецький університет Сібіу (Румунія)
Міжнародний інститут менеджменту «IMI-NOVA» (Молдова)
Естонська бізнес-школа (Естонія)
Школа менеджменту університету Тампере (Фінляндія)
Школа освіти Університету Вірджинії (США)
Університет м. Ліон (Франція)
Гданський університет (Польща)
Університет Гейдельберга Славський інститут (Німеччина)**

МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-
практичної конференції**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
В СУСПІЛЬСТВІ ЗМІН**

**(присвячена 30-річчю
ННІ Соціально-гуманітарних
технологій)**

26-28 березня 2026 р.

ХАРКІВ, 2026

MATERIALS

**of IV International Scientific
and Practical Conference**

**PRESSING PROBLEMS
OF SOCIAL DEVELOPMENT
IN SOCIETY OF CHANGES**

**(dedicated to the 30th
anniversary of ESI of Social and
Humanitarian Technologies)**

26-28 of March, 2026

KHARKIV, 2026

Рекомендовано до друку

Вченою радою Навчально-наукового інституту соціально-гуманітарних технологій Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (протокол від 17 березня 2026 р. № 2)

Редакційна комісія:**Голова:**

Кіпенський А.В. Директор Навчально-наукового інституту соціально-гуманітарних технологій Національного технічного університету «ХПІ», доктор технічних наук, професор

Заступники голови редакційної комісії:

Підбуцька Н.В. Завідувач кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна Національного технічного університету «ХПІ», доктор психологічних наук, професор

Грень Л.М. Професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна Національного технічного університету «ХПІ», доктор наук з державного управління, професор

Лапузіна О.М. Професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна Національного технічного університету «ХПІ», кандидат педагогічних наук, професор

Вчений секретар:

Грибко О.В. Доцент кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна Національного технічного університету «ХПІ», кандидат наук з державного управління

Актуальні проблеми соціального розвитку в суспільстві змін: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена 30-річчю ННІ Соціально-гуманітарних технологій), 26-28 березня 2026 р., м. Харків. За заг. ред. Кіпенського А.В. Х. : НТУ «ХПІ», 2026. 205 с.

Автори несуть повну відповідальність за опубліковані матеріали. Редакційна комісія може не поділяти висловлену авторами позицію.

Містить матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем соціального розвитку в суспільстві змін.

Рекомендовано для науковців, докторантів, аспірантів, викладачів та всіх, хто цікавиться проблемами соціального розвитку.

Матеріали опубліковано в електронному репозиторії Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

Дані репозиторію інтегровано до: OpenAire, Системи Bielefeld Academic Search Engine, системи пошуку у відкритих архівах України та індексуються в Google Scholar.

ЛЕБЕДИК Леся Вікторівна

д.пед.н., проф., Полтавський національний педагогічний університет
ім. В.Г. Короленка (Україна, м. Полтава);

СТРЕЛЬНІКОВ Віктор Юрійович

д.пед.н., проф., Полтавська академія неперервної освіти
ім. М.В. Остроградського (Україна, м. Полтава);

ОПОШНЯН Олександр Іванович

здобувач третього рівня вищої освіти, Державний заклад «Луганський
національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна, м. Лубни)

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ЩОДО ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЛЯ

Сучасна освітня парадигма орієнтується на компетентнісний підхід, інноваційність та практичну спрямованість підготовки педагогічних кадрів. У цих умовах особливого значення набуває проєктувальна компетентність майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти, адже саме ця сфера характеризується гнучкістю програм, творчістю та варіативністю форм роботи. Соціальна політика держави у сфері освіти, визначена у Законі України «Про освіту», передбачає модернізацію змісту професійної підготовки педагогів, розвиток їх інноваційного потенціалу та здатності до освітнього проєктування.

Проєктувальна компетентність майбутнього педагога закладу позашкільної освіти – інтегрована професійна здатність, що виявляється в: умінні прогнозувати освітні результати; здатності розробляти й реалізовувати освітні, соціальні та виховні проєкти; навичках стратегічного та тактичного планування діяльності гуртка чи творчого об'єднання; здатності до аналізу ресурсів і ризиків; готовності оцінювати ефективність реалізованих програм.

У сфері позашкільля проєктування є не лише методикою роботи, а способом організації освітнього процесу, що сприяє самореалізації вихованців. У наукових дослідженнях (І. Бех, Н. Бібік, С. Гончаренко, Л. Лебедик, О. Пометун, О. Савченко, В. Стрельніков, О. Шквир та ін.) підкреслюється важливість проєктування як педагогічної функції, пов'язаної з суб'єкт-суб'єктною взаємодією, що підтверджено нашими працями (Л. Лебедик [1–2], О. Опошнян, В. Стрельніков [3–5]).

Соціальна політика щодо формування проєктувальної компетентності реалізується через: упровадження компетентнісної моделі підготовки педагогів; підтримку інноваційної діяльності закладів освіти; стимулювання участі педагогів у грантових та соціальних ініціативах; розвиток автономії закладів позашкільної освіти. Державна стратегія розвитку освіти орієнтує педагогів на ініціативність, відповідальність і здатність до створення освітніх продуктів.

Виділимо основні напрями реалізації соціальної політики щодо формування проєктувальної компетентності майбутнього педагога закладу

позашкільної освіти: 1) освітній напрям – включення до освітніх програм дисциплін із педагогічного проєктування, менеджменту освіти, основ соціального проєктування; формування навичок розроблення авторських програм гуртків; застосування проєктно-орієнтованого навчання у процесі підготовки майбутніх педагогів; 2) практико-орієнтований напрям – організація педагогічної практики з елементами самостійного проєктування; участь студентів у розробленні та реалізації соціальних, культурних, екологічних проєктів; моделювання реальних управлінських і педагогічних ситуацій; 3) організаційно-управлінський напрям – підтримка інноваційних ініціатив молодих педагогів; запровадження конкурсів освітніх проєктів; створення сприятливого середовища для творчої самореалізації; 4) соціально-партнерський напрям – співпраця з громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування; залучення майбутніх педагогів до грантової діяльності; формування навичок міжсекторальної взаємодії [1, с. 160–167; 2, с. 144–147].

У структурі проєктувальної компетентності доцільно виокремити: аналітико-прогностичний компонент – здатність визначати потреби цільової аудиторії та прогнозувати результати; конструктивно-планувальний компонент – уміння розробляти структуру проєкту, визначати етапи реалізації; організаційно-діяльнісний компонент – здатність координувати діяльність учасників; оцінно-рефлексивний компонент – уміння аналізувати ефективність та коригувати діяльність [3, с. 26–29; 4, с. 215–224; 5, с. 457–459].

Специфіку формування проєктувальної компетентності у сфері позашкільної освіти визначають такі її особливості: гнучкість змісту та форм роботи; орієнтація на творчість і ініціативу; активна участь дітей у плануванні діяльності; інтеграція освітніх і соціальних функцій. У цьому контексті педагог є проєктувальником освітнього простору, фасилітатором творчих і соціальних ініціатив вихованців [4, с. 215–224].

Соціальними результатами реалізації соціальної політики щодо формування проєктувальної компетентності майбутнього педагога закладу позашкільної освіти є її сприяння: підвищенню інноваційного потенціалу закладів позашкільної освіти; формуванню активної професійної позиції майбутніх педагогів; розвитку громадянської відповідальності; посиленню ролі позашкільної освіти у розвитку територіальних громад.

Отже, формування проєктувальної компетентності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти є стратегічним завданням сучасної соціальної політики. Воно передбачає інтеграцію нормативно-правових, освітніх, управлінських і соціально-партнерських механізмів.

Проєктувальна компетентність є ключовою умовою професійної мобільності, інноваційності та ефективності педагогічної діяльності у сфері позашкільної освіти, забезпечуючи її відповідність сучасним суспільним запитам.

Список джерел інформації

1. Лебедик Л. Проєктування технологій і форм організації навчання майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти у контексті педагогічної спадщини А. Макаренка. Витоки педагогічної майстерності : журнал. Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава, 2024. Вип. 33. С. 160–167.

2. Лебедик Л.В. Синергетичний підхід у проєктуванні освітньо-професійної життєдіяльності особистості у закладі позашкільної освіти.

Синергетичний підхід до проєктування життєвого простору особистості : зб. наук. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. (27-28 квіт. 2023 р., м. Полтава). Полтава, 2023. 359 с. С. 144–147. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/21246>

3. Опошнян О.І., Стрельников В.Ю. Методологічні засади формування проєктувальної компетентності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти в процесі фахової підготовки: Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 20–21 лют. 2025 р.). ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Полтава : Видавництво, 2025. Т. II. С. 26–29.

4. Опошнян О.І., Стрельников В.Ю. Основні підходи до формування проєктувальної компетентності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти в процесі фахової підготовки Moderní aspekty vědy: LIII. Díl mezinárodní kolektivní monografie. Česká republika, Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2025. Р. 215–224. URL : <http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/mono-53.pdf>

5. Опошнян О., Стрельников В. Сучасні стратегії формування проєктувальної компетентності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти. Сучасні стратегії сталого розвитку держави та суспільства: наукові горизонти та перспективи : збірник матеріалів II-ї наук.-практ. конф. за міжнар. участю. за наук. ред. О.В. Чепелюк, В.Д. Філіппової, В.М. Демченка. Хмельницький : ХНТУ, 2025. Т. 2. 728 с. С. 457–459.

ЛЕБЕДИК Леся Вікторівна

д.пед.н., проф., Полтавський національний педагогічний університет
ім. В.Г. Короленка (Україна, м. Полтава);

СТРЕЛЬНИКОВ Віктор Юрійович

д.пед.н., проф., Полтавська академія неперервної освіти
ім. М.В. Остроградського (Україна, м. Полтава);

ПУСТЯК Руслан Анатолійович

здобувач третього рівня вищої освіти, Державний заклад «Луганський
національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна, м. Лубни)

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЛЯ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Сучасна освітня політика України спрямована на утвердження принципів рівності, недискримінації та забезпечення права кожної дитини на якісну освіту. У цьому контексті особливого значення набуває реалізація ідей інклюзії не лише у формальній шкільній освіті, а й у сфері позашкільля, яка створює додаткові можливості для розвитку здібностей, соціалізації та професійного